

ELS CANVIS DEL DIA DE LA FIRA AL SEGLE XIX

L'any 2003 la fira estrenava nom, de la fira del Remei es passava a la fira dels Bandolers, tot i que es mantenien els mateixos dies, però aquests dies en què ara celebrem la fira van ser modificats al segle XIX, concretament el 1865 i el 1868. Els documents que ens expliquen el canvi els podem trobar en l'Arxiu Històric Municipal d'Alcover.

Un document signat per l'alcalde Josep Andreu, amb data 20 d'agost de 1865, ens explica com per motius d'assistència i econòmics es canviaven els dies en què es celebrava la fira, que passaven a ser el segon diumenge d'octubre i el següent dilluns¹. Aquest mateix document ens descriu la importància que hi tenia la presència de persones forasteres, i l'ajuntament fins i tot veu en el canvi de dia una manera d'augmentar-ne la presència (fins i tot en el *Diari de Tarragona*, únic diari que en aquella època trobem en aquesta zona, es publica un anunci de la fira alcoverenca per informar les persones forasteres).

Per al canvi de dia, l'ajuntament continuava vetllant per la seguretat dels forasters, ja fossin compradors o venedors (s'ha de pensar que les fires eren una festa del camp en què es venien els productes, per això els venedors normalment eren els mateixos i l'ajuntament vetllava pel manteniment del lloc fix de les diferents parades).

Continuant l'anàlisi del document, podem veure que l'ajuntament vetllaria especialment per la seguretat dels diferents tipus de ramaderia. La fira era molt diferent de l'actual, que està més enfocada a la diversió, aquella era el punt en què comprador i venedor (persona que des de feia temps anava estalviant per a poder gastar-ho aquell dia) es reunien per a dur a terme negocis. Com mostren alguns exemplars del *Diari de Tarragona* de la mateixa data, en les fires la canalla també tenia el seu protagonisme: els nois podien adquirir diferents tipus de joguines com tambors, cotxes, trompetes... i les noies podien obtenir: nines, objectes de cuina o de tocador...

1. Document extret de l'Arxiu Històric Municipal d'Alcover. Secció: proveïments, sèrie: mercats i fires.

fet que mostrava el clar sexisme de l'època.

A més de la canalla, les fires de les ciutats més importants com la de Tarragona fins i tot, a part de tenir productes del camp per a la canalla, tenien objectes per a poder regalar, com els ventalls, entre d'altres².

El segon document escrit a mà per l'alcalde alcoverenc Josep Magrané i datat el 12 de febrer de 1868³, també ens mostra un canvi en els dies de celebració de la fira alcoverenca.

En aquest document ens diu que els dies de festa de les fires no poden ser en dies festius (cap de setmana, festes religioses...), per aquest motiu l'ajuntament alcoverenc es veié obligat a traslladar el dia a fins a dimarts, ja que el dilluns ja es va canviar el 1865. Com en el document anterior, l'ajuntament es feia càrrec de la seguretat de les persones forasteres, per assegurar-se la màxima assistència de públic, tot i que aquest document no és tan extens en informació com l'anterior, ja que no ens descriu res sobre la festa local.

A diferència del primer, aquest canvi és a causa d'una prohibició que arriba des del govern central i que han de complir els diferents ajuntaments, a diferència del primer, en què el canvi

de dia es deu a una proposta de l'ajuntament del moment.

La utilització del dimarts com a dia festiu destaca perquè no se'n sap la durada exactament, però el que sabem segur és que no va durar gaire, ja que les generacions més grans d'alcoverencs ja no recorden la celebració de la fira en dimarts.

En conclusió, tots dos documents ens mostren com els dies en què els alcoverencs celebrem la fira i la festa major actualment, en part són a causa de les modificacions que va patir aquesta festa local al segle XIX, concretament el 1865 i el 1868.

També podem veure que la fira alcoverenca devia tenir una important presència de gent forastera, ja que en el primer cas s'intenta augmentar el nombre de públic assistent a les festes, que devia ser notable, i en el segon cas, igual que en el primer, es vetllaria per la seguretat de compradors i venedors, tot i l'augment dels dies de celebració. Finalment cal recordar que la fira del segle XIX era bastant diferent de la que se celebra actualment, ja sigui pel que fa a les activitats, com als productes que es venen.

Jaume Camps Girona

2. *Diario de Tarragona*, 19 de maig de 1867, extret de l'Hermeroteca de Tarragona

3. Document extret de l'Arxiu Històric Municipal d'Alcover. Secció: proveïments, sèrie: mercats i fires, trasllat del dia de la fira any 1868.

ANUNCIO.

El Ayuntamiento de esta villa ha estudiado detenidamente los medios con los que poder dar mayor animacion á la feria que se celebra anualmente en la misma, y como el mas conducente al fin propuesto es sin duda, el que mas probabilidades reune de mas concurrencia; partiendo de este principio y tomando en cuenta, que en el segundo domingo del mes de Octubre de cada año, hay en esta mucha concurrencia de forasteros atraidos por la fiesta de Ntra. Sra. del Remedio, que se celebra en dicho dia todos los años en el Santuario de su invocacion; con la competente autorizacion ha trasladado la feria que tenia lugar en los días 23, 24 y 25 de Octubre, al segundo domingo y siguiente lunes del mismo Octubre así en el presente como en los demas consecutivos años.

Asi mismo se hace saber, que se procurarán todas las comodidades posibles para los concurrentes y seguridad y colocacion para los artículos de la feria, muy en especial para toda clase de ganados.

Alcover 20 de Agosto de 1865.

El Alcalde,

José Andreu

Valls. Imp. de F. Pellisser. 1865.

Anunci de la fira alcoverenca